

نوجوان سالم

ازدواج فرایندی است که پروسه خاص خود را باید طی نماید و فرد باید در همه ابعاد جسمی روانی اجتماعی و معنوی خود به بلوغ برسد تا بتواند زندگی شاد و موفقی داشته باشد.

1- از نظر جسمی فرد باید از جنبه بلوغ جنسی کامل شده باشد و بتواند یک رابطه جنسی سالم با جنس مخالف خود داشته باشد 2- از نظر روانی توانایی دوست داشتن فرد دیگر از جنس مخالف خود را داشته باشد 3- از جنبه اجتماعی شخص توانایی برقراری ارتباط توأم با احترام و تعهد و همکاری صادقانه را با فرد دیگر کسب کرده باشد و 4- از نظر معنوی نیز فرد متعهد به اصول اخلاقی و ارزشی در زندگی مشترک بوده و در جهت رسیدن به کمال که همانا خداوند متعال است همراه با همسر و فرزندان خود به رشد همدیگر کمک کنند. برای رسیدن به این مقصود باید اولاً مراحل رشد و نیازهایی که در هر مرحله نشو و نمو می کنند آگاه شد و ثانیاً به نحوه برآورده ساختن این نیازها به طور صحیح شناخت داشته باشیم. چرا که عدم شناخت نیازها و نپرداختن به آنها موجب آسیب های فراوان در زندگی افراد می شود.

یکی از این مراحل مرحله نوجوانی و اوایل جوانی می باشد. پسران و دختران در این سنین متوجه حضور جنس مخالف خود شده و تمایل دارند که شناخت بهتری از جنس مخالف خود بدست آورند و در ضمن خود را نیز محک بزنند که آیا از دیدگاه جنس مخالف جذاب، دوست داشتنی و خواستنی هستند یا خیر؟

حال اگر این شناخت از یکدیگر در این مرحله از رشد روانی فرد به خوبی مرحله خود را طی کند فرد در دوران جوانی خود با آگاهی بسیار خوبی همسر خود را انتخاب نموده و از نظر ارتباطی نیز دچار مشکل نخواهد بود.

اما متأسفانه در جوامع ما با توجه به باورهای دینی و مسایل اخلاقی تاکنون به نحوه صحیح چگونگی برآورده ساختن این نیاز پرداخته نشده است و بهمین سبب اکنون این مسئله به صورت یک معضل در جامعه مشاهده می شود.

از سویی شاهد آن هستیم که برخی از خانواده ها آنچنان عرصه را بر فرزندان خود سخت گرفته و آنها را کنترل می کنند که باعث می شود فرد در رابطه با هویت جنسی و رابطه خود با همسر در زندگی زناشویی دچار مشکل شود و یا با ایجاد رابطه های پنهانی با جنس مخالف مسایل و مشکلات عدیده ای برای خود ایجاد نموده و عده ای نیز با حالت های کاملاً انفعالی و یا تقلید کورکورانه از مکاتب غربی بر روابط آزاد و بدون کنترل و مراقبت از فرزندان خود زمینه ساز بسیاری از آسیب های اجتماعی و جسمی را برای آنان فراهم خواهند کرد.

حال سوال این است چگونه می توان ارتباط بین دختر و پسر را مدیریت نمود به نحوی که پاسخگوی نیاز نوجوان از نظر شناخت صحیح جنس مخالف و نحوه تعامل با او را بیاموزد؟ مسلماً اگر این مرحله از رشد را فرزندان به خوبی طی نمایند قادر خواهند بود در مرحله بعدی خانواده پایدار را پایه ریزی نمایند.

انواع برخورد های خانواده ها در جامعه ایران

- برخورد مبتنی بر شناخت و احترام متقابل

برخی از خانواده ها از جنس مخالف در ذهن فرزند خود غولی نساخته و یا آن را به گونه ای پر رمز و راز و تابو قلمداد نمی کنند این خانواده ها به گونه ای رفتار می کنند که نشان دهند افراد جنس مخالف افرادی هستند مانند پدر و

مادر و برادر و خواهر خود. از سوی دیگر چنین خانواده ای رعایت حدود و نگهداشتن احترام به حریم های شخصی خود را در رابطه به جنس مخالف به فرزندان خود می آموزند به آنان می آموزند که علیرغم اینکه افراد جنس مخالف موجوداتی عادی و معمولی هستند لکن آدابی را از لحاظ اجتماعی و شرعی در برخورد با آنان رعایت نمایند و به آنان می آموزند که رعایت این حد و حدود ها باعث افزایش احترام به آنان شده و ارزش آنان را بالا می برد.

برای چنین افرادی روابط پنهانی معنایی ندارد زیرا در یک فضای باز می تواند احساسات خود و یا مسایلی را که برایش بوجود می آید را بیان نموده و خانواده ضمن احترام به عقاید و احساسات فرزند خود، آن را بعنوان مرحله ای از رشد پذیرفته و با در میان گذاشتن تجربه هایشان و بیان عقاید خود در این زمینه فرصت رشد و شناخت را به فرزند خود می دهند .

- برخورداری مبتنی بر شرم افراطی

عده ای از خانواده ها به نحوی با فرزند خود در رابطه با جنس مخالف برخورد می کنند که آنان از بیان مسایل خود دچار شرم و احساس گناه شده و فکر می کنند صحبت کردن راجع به این مسایل ممنوع است. در حالیکه اگر هنگام مطرح شدن اینگونه مسایل با نظر خواهی از آنان و بحث منطقی با آنان آنها را بع واقعیت امر واقف سازند و اینکه در این مرحله از رشد او تنها به شناخت منطقی جنس مخالف خود فکر کند نه به ازدواج چرا که هنوز او کفایت های لازم را برای ازدواج نداشته و زمانیکه شرایط برقراری روابط زناشویی او برسد خانواده خود شرایط آن را فراهم آورده و مانعی برای او نخواهند بود .

تشدید شرم و خجالت در دختران و پسران نسبت به یکدیگر می تواند رفتار زناشویی آنان را در آینده با مشکل مواجه سازد دختری که شدیداً از جنس مخالف خود خجالت می کشد حتی بعد از ازدواج نیز نمی تواند این حالت را از خود دور ساخته و ممکن است شاهد انحلال این خانواده ها باشیم.

- عدم توجه به این مرحله از رشد و شناخت ناکافی از جنس مخالف

برخی از خانواده ها به دلیل اینکه نمی دانند چگونه باید در این مرحله از رشد به فرزند خود کمک کنند سعی می کنند با پر کردن همه وقت فرزند خود توجه او را از این مسایل منحرف نموده و در نتیجه به این نیاز فرزندشان در این مرحله پاسخی داده نمی شود. در نتیجه عده ای از دختران و پسران نوجوان و جوان به دلیل نداشتن شناخت صحیح از جنس مخالف موجب هیجان زدگی آنان در برخورد با آنان شده و همچنین قضاوت نادرست در مورد آنان می کنند. فرد چون نمی داند که دیگران راجع به او چگونه قضاوت می کنند هیجان زده و دستپاچه شده و در نتیجه رفتارهایی که ناشی از بی کفایتی او در برخورد با دیگران است از خود بروز می دهد.

- رفتارهای پر خاشگروانه

- پر خاشگری عمل یا گفتاری است که به منظور آسیب رساندن به شخص یا شیء دیگری انجام می گیرد. مشاهده شده که برخی از خانواده ها هنگامی که در جریان مسایلی که نوجوان و جوان اشان که در این دوران با آن مواجه شده اند قرار گرفته اند با خشونت زیاد سعی در کنترل فرزندشان دارند. آنان با تحقیر و حتی آزارهای جسمی و روانی که بر فرزندشان اعمال می کنند سعی دارند آنها را از آسیبهایی که احساس می کنند فرزندشان ممکن است با آن مواجه شود مصون نگه دارند اما متوجه نیستند که متأسفانه آسیبهای بسیار بیشتری را برای آنان بوجود می آورند، از جمله: افزایش رفتارهای پر خاشگروانه و ضد اجتماعی در فرزندشان که ممکن است در هنگام برخورد با جنس مخالف و همسرانشان به چشم بخورد مثل ویراژ دادن سریع موتور یا ماشین مقابل چشم دختران، پرتاب سنگ به شیشه و

آزارهای تلفنی تهدید رفتارهای پرخاشگرانه از خود بروز خواهند داد چنین رفتارهایی در میان زوج ها نیز به صورت کتک زدن و آزار دادن و نیش و کنیه زدن بروز خواهد کرد .

- وضعیت مطلوب در روابط دختر و پسر

وضعیت مطلوب و برخوردهای مورد پذیرش بین دختر و پسر دارای ویژگی های ذیل می باشد:

شناخت واقعیت های جنس مخالف : در این زمینه هر یک از دختران و پسران باید بدانند که جنس مخالف همچون خود آنان دارای ویژگی های مثبت و منفی گوناگونی هستند .

آنان در عین داشتن توانمندی های خاص خود نقاط ضعف نیز دارند و نباید دلگیری ها و ناراحتی های ما از خانواده مارا به سمتی بکشد که یک تصویر ایده ال و غیر واقعی از افراد غیر همجنس خود داشته باشیم

- اجتناب از خیالپردازی و تصور رویایی در مورد جنس مخالف : دومین خصوصیتی که باید در برخورد بین دو جنس ، مورد توجه قرار گیرد این است که سعی کنیم از خیال پردازی و خیالبافی در مورد آنان اجتناب ورزیم هر گونه خیالبافی افراطی در مورد جنس مخالف به واقع بینی ما لطمه می زند . انسان سالم به آسانی می تواند بین تخیلات خویش و واقعیت ها ، تفکیک قایل شود

- از بین بردن ترس ها دلهره ها هیجان ها و احساس خصومت و خشونت نسبت به جنس مخالف : باید هر گونه پیشداوری را که ایجاد نوعی هیجان منفی نسبت به جنس مخالف می کند از ذهن خود دور کنیم بنابراین داشتن افکار کلیشه ای و قالب های فکری مطلق در مورد جنس مخالف می تواند در نوع رابطه فرد تاثیر منفی بگذارد

- کنترل هیجان و حفظ خونسردی و صلابت شخصیت در برخورد با جنس مخالف : برخورد مناسب و مطلوب با جنس مخالف دارای این خصوصیت است که فرد با خونسردی تمام و نیز حفظ ارزش شخصیت خویش بدون خرد کردن شخصیت خود یا دیگری با جنس مخالف برخورد می کند

- برخورد مبتنی بر احترام و مراعات کردن حد و د شرعی: احترام به حریم های شخصی یکدیگر و رعایت حدود شرعی از ویژگی های برخورد سالم می باشد فرد باید بداند که افراد با توجه به نسبت خویشاوندی خود تا چه حدی می تواند به فضاهای شخصی او وارد شود مشخص نمودن مرزهای خود احترام گذاشتن به خود است

- فقدان روابط پنهانی با جنس مخالف و مشورت با والدین یا مشاوران با تجربه در این گونه موارد : روابط پنهانی و دور از انظار والدین می تواند زمینه ساز آسیب هایی شود که بعضا اثر آن در سراسر زندگی فرد باقی بماند در صورتیکه فرد از نظرات و با مشورت دیگران این مسیر را بپیماید کمتر دچار مشکل خواهد شد

منبع : تحلیل تربیتی بر روابط دختر و پسر در ایران

مولف : علی اصغر احمدی نشر پاییز 1372